

EUROOPA MAJANDUSPIIRKOND

EFTA JÄRELEVALVEAMET

Kutse esitada järelevalve- ja kohtulepingu protokolli nr 3 I osa artikli 1 lõike 2 kohaselt märkusi Norra puidusektori rahalise toetamise kava (puidukava) kohta

(2006/C 272/06)

17. mai 2006. aasta otsusega nr 147/06/COL, mis on käesolevale kokkuvõttele autentses keeles lisatud, algatas EFTA järelevalveamet EFTA riikide vahel järelevalveameti ja kohtu asutamise kohta sõlmitud lepingu (järelevalve- ja kohtulepingu) protokolli nr 3 I osa artikli 1 lõike 2 kohase menetluse. Norra ametiasutusi on sellest teavitatud otsuse ärakirjaga.

Käesolevaga teeb EFTA järelevalveamet EFTA riikidele, ELi liikmesriikidele ja huvitatud isikutele teatavaks, et nad võivad oma märkused kõnealuse meetme kohta ühe kuu jooksul selle teatise avaldamisest esitada aadressil:

EFTA Surveillance Authority
35, Rue Belliard
B-1040 Brussels

Märkused edastatakse Norra ametiasutustele. Märkusi esitava huvitatud isiku nime saladuses hoidmist tuleb taotleda kirjalikult ja seda põhjendada.

KOKKUVÕTE

Järelevalveamet on otsustanud alata ametliku uurimismenetluse puidusektori ettevõtjatele toetuste andmiseks mõeldud Norra abikava (edaspidi "puidukava") suhtes, mille eesmärk on arendada puittoodete töötlemist, suurendada puittoodete kasutamist ning parandada metsa ja turu vahele jäävate eri kaubandus-tasandite suhteid.

Norra ametiasutused võtsid puidukava kasutusele 2000. aastal järgnevas viieks aastaks ning sellega antakse toetusi ettevõtjatele, asutustele jt, kes saavad kaasa aidata puidukava üldiste eesmärkide täitmisel. Järelevalveameti esialgse seisukoha kohaselt on puidukava puhul tegemist riigiabi. Kuna järelevalveameti ei ole puidukavast teavitatud, siis on igasugune selle kava alusel EMP lepingu artikli 61 lõike 1 tähenduses antud abi õigusvastane.

Järelevalveamet on puidukava hinnanud uurimis- ja arendustegevuseks antavat ning piirkondlikku riigiabi käsitlevate järelevalveameti riigiabi suuniste alusel. Järelevalveamet on hinnanud ka puidukava vastavust väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele antava abi ning koolitusabi puhul tehtavaid grupierandeid käsitlevatele määrustele. Lisaks sellele uuriti puidukava koostöö EMP lepingu artikli 61 lõike 3 punktiga c eespool nimetatud grupierandeid käsitlevates määrustes kehtestatud põhimõtete alusel.

Kuna aga puidukava ei määratle piisavalt täpselt projektitüüpe, millele toetust võib anda, ei sisalda abikõlblike kulude kirjeldust ega antava toetuse ülemmäära, võiks puidukava alusel toetust anda mitmesugustele tegevusaladele, arvestamata abi osatähtsust ning seda, kas kulusid saab abikõlblikeks pidada. Norra ametiasutused on aga väitnud, et tegelikult arvestati puidukava rakendamisel riigiabi suunistes ja grupierandeid käsitlevates määrustes toodud abi osatähtsuse sätteid. Seepärast nõudis järelevalveamet Norra ametiasutustelt puidukava riigiabi suuniste ja grupierandeid käsitlevates määrustes kehtestatud põhimõtete kohast rakendamist tõendavate lisadokumentide esitamist. Sellest olenemata jätab järelevalveamet endale õiguse võtta puidukava rakendamise suhtes lõpuks seisukoht, et selle alusel võidi projekte rahastada täismahus, seda ka siis, kui Norra ametiasutuste arvates ei ole puidukava puhul tegemist riigiabiga.

Neid asjaolusid arvesse võttes ei ole järelevalveamet veendunud selles, et puidukava alusel anti toetusi riigiabi suuniste või grupierandeid käsitlevates määrustes kehtestatud põhimõtete kohaselt. Seega kahtleb järelevalveamet, kas puidukava on kooskõlas EMP lepingu eesmärkidega.

Norra ametiasutused on väitnud, et puidukava sisaldab sätteid, mis on kooskõlas vähese tähtsusega abi andmist käsitlevate sätetega vähese tähtsusega abi määrukses või riigiabi suuniste endises 12. peatükis toodud vähese tähtsusega riigiabi eeskirjadega. Ilmneb aga, et puidukava vähese tähtsusega abi andmise reeglid ei sisalda sätteid selle kontrollimise kohta, kas vähese tähtsusega abi saaja on saanud selle andmisele eelneva kolme aasta jooksul muud vähese tähtsusega abi. See tähendab aga, et kogu saadud abi võib ületada vähese tähtsusega abi künnise.

Neid asjaolusid silmas pidades ei saanud järelevalveamet teha järeldust selle kohta, kas väidetavalt vähese tähtsusega abina antud toetus seda ka tegelikult on.

EFTA JÄRELEVALVEAMETI OTSUS**nr 147/06/COL,****17. mai 2006,****puidukava kohta****(Verdiskapningsprogrammet for tre)****Norra**

EFTA JÄRELEVALVEAMET,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut ⁽¹⁾, eriti selle artikleid 61–63 ja protokolli nr 26,

võttes arvesse EFTA riikide vahel järelevalveameti ja kohtu asutamise kohta sõlmitud lepingut ⁽²⁾, eriti selle artiklit 24 ja protokolli nr 3 I osa artikli 1 lõiget 2,

võttes arvesse järelevalveameti suuniseid ⁽³⁾ EMP lepingu artiklite 61 ja 62 kohaldamise ning tõlgendamise kohta, eriti selle peatükke 14 ja 25, ning koolitusabi ja väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele antava abi puhul tehtavaid grupierandeid käsitlevaid määrusi, samuti vähese tähtsusega abi käsitlevat määrust, ⁽⁴⁾

ning arvestades järgmist:

I. ASJAOLUD**1. Menetluskord**

1. veebruari 2005. aasta kirjaga (reg-nr 307555) sai EFTA järelevalveamet (edaspidi “järelevalveamet”) Norra müüritise ja betoonitööstuse kutseühingult *byggutengrenser.no* (edaspidi “kaebuse esitaja”) kaebuse (edaspidi “kaebus”). Kaebuses, mille järelevalveamet sai kätte ja registreeris 3. veebruaril 2005, väidab kaebuse esitaja, et Norra annab puitehitisi tootvale tööstusele *Verdiskapningsprogrammet for tre* (nimetatakse ka *Treprogrammet*) (edaspidi “puidukava”) alusel riigiabi.

27. aprilli 2005. aasta kirjaga (reg-nr 313418) nõudis järelevalveamet Norra ametiasutustelt teavet. Norra ametiasutused vastasid 27. mai 2005 aasta kirjaga, mis oli lisatud Euroopa Liidu juures asuva Norra esinduse 1. juuni 2005. aasta kirjale, mille järelevalveamet sai kätte ja registreeris 1. juunil 2005 (reg-nr 323464).

Järelevalveamet nõudis oma 31. augusti 2005. aasta kirjaga (reg-nr 323451) lisateavet, millele Norra ametiasutused vastasid 29. septembri 2005. aasta kirjaga, mis oli lisatud Euroopa Liidu juures asuva Norra esinduse 3. oktoobri 2005. aasta kirjale, mille järelevalveamet sai kätte ja registreeris 5. oktoobril 2005 (reg-nr 345465).

⁽¹⁾ Edaspidi “EMP leping”.

⁽²⁾ Edaspidi “järelevalve- ja kohtuleping”.

⁽³⁾ Riigiabi käsitlevad menetlus- ja sisulised eeskirjad EMP lepingu artiklite 61 ja 62 ning järelevalve- ja kohtulepingu protokolli nr 3 artikli 1 kohaldamise ja tõlgendamise kohta, mille EFTA järelevalveamet võttis vastu ja avaldas 19. jaanuaril 1994. aastal. Avaldatud EÜT L 231, 3.9.1994, lk 1, EMP kaasanne nr 32, 3.9.1994, lk 1. Viimati muudetud järelevalveameti 22. märtsi 2006. aasta otsusega nr 69/06/COL viite- ja diskontomäärade kohta (edaspidi “riigiabi suunised”).

⁽⁴⁾ Komisjoni 12. jaanuari 2001. aasta määrus (EÜ) nr 68/2001, milles käsitletakse EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist koolitusabi suhtes (EÜT L 10, 13.1.2001, lk 20, muudetud määrusega ELT L 63, 28.2.2004, lk 20); komisjoni 12. jaanuari 2001. aasta määrus (EÜ) nr 70/2001, milles käsitletakse EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele antava riigiabi suhtes (EÜT L 10, 13.1.2001, lk 33, muudetud määrusega ELT L 63, 28.2.2004, lk 22); komisjoni määrus (EÜ) nr 69/2001, milles käsitletakse EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (EÜT L 10, 13.1.2001, lk 30). Viimane määrus asendab riigiabi suuniste endist 12. peatükki (mis on vastu võetud järelevalveameti 15. mai 1996. aasta otsusega nr 54/96/COL, EÜT L 245, 25.9.1996, lk 28). Kõik määrused on liidetud EMP lepingu 15. lisasse (jaotistes 1d–f) ühiskomitee otsusega nr 88/2002 (EÜT L 266, 3.10.2002, lk 56 ja EMP kaasanne nr 49, 3.10.2002, lk 42) ning ühiskomitee otsusega nr 131/2004 (ELT L 64, 10.3.2005, lk 67 ja EMP kaasanne nr 12, 10.3.2005, lk 49).

Lisaks sellele on järelevalveamet ja Norra ametiasutused puidukava pärast mitteametlikult ühenduses olnud telefoni ja elektronposti teel 2005. aasta novembris ja detsembris ning 2006. aasta jaanuaris. Teave, mille järelevalveamet selle käigus sai, on konsolideeritud Norra ametiasutuste 3. märtsi 2006. aasta kirja, mis oli lisatud Euroopa Liidu juures asuva Norra esinduse 8. märtsi 2006. aasta kirjale, mille järelevalveamet sai kätte ja registreeris 9. märtsil 2006 (reg-nr 365992).

2. Meetmete kirjeldus

2.1 Puidukava eesmärk ja haldamine ettevalmistavates õigusaktides

Valitsuse 1998.–1999. aasta valge raamat

Puidukava eesmärgina kirjeldatakse parlamendile esitatud valitsuse valges raamatus, mis käsitleb lisandväärtuse ja võimaluste loomist metsanduses (*St. meld.* nr 17 (1998–1999), *Verdiskapning og miljø — muligheter i skogssektoren*; edaspidi “valge raamat”).

Valge raamatu eesmärk oli kehtestada üldised põhimõtted metsavarade ratsionaalseks ja säästvaks kasutamiseks ning suurendada metsanduse osatähtsust riigi majanduses ning Norra ühiskonna üldises arengus. Selle eesmärgi saavutamiseks nähti valges raamatus ette mitmed meetmed, millest üks oli puidukava. Sellega seoses nähti valges raamatus ette kasutusele võtta viieaastane kava, mille eesmärk oleks suurendada lisandväärtust puittoodete ja (puidu) töötlemise valdkonnas. Täpsemalt nähti valges raamatus puidukava eesmärgina ette metsanduse ja (puidu) töötlemise lisandväärtuse suurendamine, samuti metsanduse panuse suurendamine säästvama tootmise ja tarbimise saavutamiseks.⁽⁵⁾ Neid eesmärke arvesse võttes peaks puidukava keskenduma (1) puittoodete töötlemise arendamisele; (2) puittoodete kasutamise suurendamisele ning (3) metsandussektori ja turu vahele jäävate eri kaubandustasandite suhete parandamisele.⁽⁶⁾ Samuti nimetati valges raamatus seda, et uus kava peaks keskenduma võimaluste leidmisele tootearenduse, tootekujunduse ja arhitektuuri valdkonnas ning et kava peaks looma võimalused selleks, et puit muutuks atraktiivsemaks ning laiema kasutusotstarbega ehitusmaterjaliks, kui see kuni tänase päevani olnud on.⁽⁷⁾ Üldisemalt toodi valges raamatus välja see, et puittoodete töötlemisel lisanduva väärtuse suurenemine peaks toimuma riigisiselt (s.t Norras).⁽⁸⁾

Soovitus (1998–1999) ja tööühma aruanne

Puidukava loomise raamistik sätestati üksikasjalikumalt parlamendi alalise komitee 3. juuni 1999. aasta soovitusel parlamendile (*Innst.* S. nr 208 (1998–1999); edaspidi “soovitus”). Soovitusel tehti muuhulgas ettepanek luua tööühm uue abikava strateegiate, rakendamise ja rahastamisvajaduse kindlaksmääramiseks.

Varsti pärast seda, 1999. aasta juulis, loodi tööühm, mille liikmeteks olid teiste hulgas põllumajandusministeeriumi, puidutootjate ja metsaomanike kutseühingute, uurimis- ja arendusasutuste ning valdkonna äriühingute esindajad. Tööühm andis 14. aprillil 2000 välja aruande puidukava sisu, korralduse ja rahastamise kohta (edaspidi “tööühma aruanne”), milles käsitleti ka valdkonnas tooni andvate organisatsioonide koostööle kutsumise teemat.

⁽⁵⁾ Valge raamatu punkt 7.3.3.

⁽⁶⁾ Valge raamatu punkt 7.3.3.

⁽⁷⁾ Valge raamatu punkt 2.4.1.

⁽⁸⁾ Valge raamatu punkt 6.1.1. Norra tööstusele keskendumist silmas pidades on valge raamatu punktis 6.1.1 sedastatud (järelevalveameti tõlke põhjal): “Lisandväärtuse suurendamiseks on oluline võtta arvesse nii töötlemisetappide kulude vähendamise võimalusi kui ka müüki ning suurendada Norras toodetud puittoodete kasutamist”.

Töörühma aruandes korratakse valitsuse valges raamatus nimetatud puidukava eesmärgi: seda, millele puidukava peaks keskenduma (puittoodangu töötlemise arendamine; puittoodangu kasutamise suurendamine ning metsandussektori ja turu vahele jäävate eri kaubandustasandite suhete parandamine).⁽⁹⁾ Seejärel täpsustatakse töörühma aruandes, et kava rakendusala peaks piirduma töötlemisahela osaga, mis jääb metsandussektori ja puitu mehaaniliselt töötleva tööstuse vahele, kuid peaks hõlmama ka puidutöötlemistööstust toormaterjaliga varustavaid tarnijaid (nt kvaliteedi, tarnete täpsuse ja järjepidevuse parandamiseks).⁽¹⁰⁾ Samuti nimetatakse töörühma aruandes, et oluline on, et puidukava keskenduks Norra metsavarudele ning areng saavutataks Norra (puitu) töötleva tööstuse kaudu.

Töörühma aruande kohaselt vastutavad puidukava haldamise ja rakendamise eest (1) *Statens nærings- og distriktsutviklingsfond*il, enamasti nimetatud SND, (mis korraldati ümber ja mille uueks nimeks alates 1. jaanuarist 2004 on *Innovasjon Norge*) ja (2) juhtimisrühm (edaspidi "juhtimisrühm"), mis koosneb asjaomasel turul tegutsevatest ettevõtjatest, kelle määrab põllumajandusministeerium.⁽¹¹⁾

Juhtimisrühma ülesanne on tagada väärtusahela kaasatus; kontrollida, et kava raames toimuv tegevus vastaks kava eesmärkidele ja strateegiatele; muuta strateegiad konkreetseteks tegudeks; määrata üldised prioriteedid (nt valdkonnad või sihtrühmad, millele tuleks keskenduda); osaleda initsiatiivi säilitamiseks ja kaasaraakimise võimaluste tagamiseks uute strateegiliste algatuste väljatöötamises ja igapäevases teabevahetuses. Samuti peab juhtimisrühm seisma kavas osalevate ettevõtete huvide eest. Töörühma aruandes selgitatakse, kuidas saavad ettevõtted juhtimisrühma kaudu osaleda kava strateegilises arendamises, millega tagatakse ettevõtete aktiivne osalemine kava väljatöötamises ja täitmises. Juhtimisrühm peab igal aastal esitama meetmete rakendamise ja kava arengu kohta aruande. Aruanded edastatakse põllumajandusministeeriumile ning on ministeeriumile aluseks eelarve koostamisel ning SND jaoks suuniste väljatöötamisel.⁽¹²⁾

Töörühma aruandest ilmneb, et kui algetapis algatatakse tegevusi puidukava kohaselt toimuva rahastamise alusel, siis hiljem peab algatus tulema ettevõtjalt, kes projektide eest vastutavad.⁽¹³⁾ Kogu tegevus peab toimuma projektide kaudu ning projektide loomiseks tehtud ettepanekuid hinnatakse puidukava rahastamissummasid, asjaomaseid eesmärgi ja kriteeriume arvesse võttes.

2.2 Õiguslik alus ja aastaeelarved

Riigieelarvetest ilmneb, et puidukava rahastab põllumajandusministeerium (mis 30. septembrist 2004 nimetati ümber põllumajandus- ja toiduministeeriumiks), kes eraldab selleks riigieelarvest igal aastal teatava summa. Puidukava rahastamise täpsemad üksikasjad on sätestatud valitsuse ettepanekus parlamendile, mis sisaldab ka 2000. aasta riigieelarvet (*St. prp.* nr 1 (1999–2000)), kus puidukava rahastamist käsitletakse 1142. peatükis eelarvepunkti 71 all.⁽¹⁴⁾

⁽⁹⁾ Töörühma aruande punktis 2.1 määratletakse metsal põhinev väärtusahel (või metsandussektor) kõikide ettevõtjatena, kes on kaasatud protsessi kännust kuni lõpptarbijani. "Metsandus" hõlmab tarnimise poolt (metsaomanikke ja nende ühinguid) ning kaubanduslikku tasandit (metsaettevõtjad, sealhulgas metsavedu, puidu mõõtmine ja käitlemine, töö metsakultuuridega, tegevuse planeerimine jne). "Tootmine" hõlmab kogu puidutööstust, mille tulemusena saadakse lõpptarbijaja jaoks sobilikud tooted, kuid peamiselt peetakse silmas puidu mehaanilise töötlemise ahelat (sealhulgas saeveskite traditsiooniline töö ja puusepatöö, uste, akende, treppide ja muude ehitusdetailide valmistamine, puitmööbli ja puitmajade tootmine ning toodete käsitsi valmistamine). "Turg" hõlmab lõpptarbijaid, kuid ka kaubanduse eri tasandeid ja muid ettevõtjaid metsal põhinevas tootmissesteemis, näiteks metsandusele ja metsal põhinevale tööstusele kaupu ja teenuseid pakkuvad allhankijad.

⁽¹⁰⁾ Töörühma aruande punkt 1.4, milles sedastatakse, et puidukava ei kata metsakultuure, infrastruktuuri, vedu, kasvualasid, dekoratiivsel eesmärgil kogutavaid metsasaadusi ning bioenergiat, mille kohta käivad muud valitsuse meetmed.

⁽¹¹⁾ Töörühma aruande punktid 1.5, 6.2 ja 6.3. Põllumajandusministeerium määrab ka juhtimisrühma volitused.

⁽¹²⁾ Töörühma aruande punktid 1.5, 6.2 ja 6.3.

⁽¹³⁾ Töörühma aruande punkt 4.7.

⁽¹⁴⁾ Vt ka parandatud eelarvet (*St. prp.* nr 61 (1999–2000)). Puidukava on nimetatud mitut moodi: *Treprogrammet*, *Verdiskapningsprogrammet for tre* ja alalise komitee poolt parlamendile esitatud soovitus (Innst. S. nr 208 (1998–1999)).

Järgmiste aastate riigieelarves nähti puidukava jaoks ette summad 2001., 2002., 2003., 2004. ja 2005. aastaks. ⁽¹⁵⁾ Esimesel neljal aastal (2000–2003) rahastati puidukava riigieelarve 1142. peatüki eelarvepunkti 71 all, viimasel kahel aastal (2004. ja 2005. aastal) aga riigieelarve 1149. peatüki eelarvepunkti 71 all.

29. septembri 2005. aasta kirjaga teavitasid Norra ametiasutused järelvalveametit, et puidukava eelarved aruandeaastatel 2000–2005 olid järgmised:

TABEL 1.

Aastaeelarved

Aasta	Eelarve miljonites Norra kroonides	Kinnituse saanud summad miljonites Norra kroonides
2000	17	8,8
2001	25	25,7
2002	20	18,0
2003	36	39,4
2004	35	28,3
2005	33	(andmed veel puuduvad)
Kokku	166	—

Toetused maksti välja kinnituse (*tilsagn*) andmise aastale järgnenud kolme aasta jooksul ning pärast projekti lõpetamist toetuse saaja poolt. Kui mõneks aastaks eelarve kohaselt ettenähtud rahast jäi osa kulutamata, võis allesjäänud summa kanda üle järgmisesse aastasse. Seega võib kinnituse saanud summa olla mõne aasta puhul suurem, kui sama aasta eelarves ettenähtud summa.

Kaasfinantseerimine

Projektidele puidukava alusel toetuste andmine sõltub toetusesaajate finantsosalusest ja tööpanusest. ⁽¹⁶⁾ Kaasfinantseerimise puhul üldist miinimumnõuet pole; selle suurus sõltub pigem projekti eesmärkidest ja iseloomust. Norra ametiasutused on aga sedastanud, et kuna puidukava alusel toetuse andmisel arvestatakse riigiabi suunistes sätestatud abi osatähtsusega, mis Norra ametiasutuste poolt koostatud tabeli kohaselt moodustab maksimaalselt 75 % abikõlblikest kuludest, moodustab kaasfinantseerimine sellest ülejäänud osa. Projekte võib aga puidukava alusel rahastada ka täismahus, nimelt neid, mis on suunatud üldiselt kogu puidusektorile, mille puhul (Norra ametiasutuste sõnul) ei saa meedet pidada üksikute ettevõtjatega seotuks ja millest saab mõõdukat kasu vaid mõni üksik ettevõtja. Selle kohta käivaks näiteks, mida ka ametiasutused on toonud, on 125 000 Norra krooni suuruse toetuse andmine Norsk Treteknisk Institutt'i projektile siseruumides kasutamiseks mõeldud hõõveldatud puidutahvlite tootmise arendamiseks. Norra ametiasutuste sõnul on tulemused kättesaadavad selle liikmeks olevatele äriühingutele, kuid suur osa Norsk Treteknisk Institutt'i teabest on avalikkusele kättesaadav selle raamatukogus.

Norra ametiasutused märkisid, et kuigi projekte kaasfinantseeritakse, on selge, et olulised tegevused/projektid oleksid ilma puidukava alusel antava toetuseta jäänud teostamata. Puidukava alusel antavate toetuste eesmärk ongi ajendada oma panust ja vahendeid andma (või julgustada) neid ettevõtjaid, kes võiksid ellu viia puidukava eesmärkidega kokkusobivaid projekte. ⁽¹⁷⁾

⁽¹⁵⁾ 2001: St. prp. nr 1 (2000–2001) ja parandatud eelarve (St. prp. nr 84 (2000–2001)); 2002: St. prp. nr 1 (2001–2002) ja parandatud eelarve (St. prp. nr 1, Tillegg nr 4 (2001–2002)); 2003: St. prp. nr 1 (2002–2003) ja parandatud eelarve (St. prp. nr 65 (2002–2003)); 2004: St. prp. nr 1 (2003–2004) ja parandatud eelarve (St. prp. nr 63); 2005: St. prp. nr 1 (2004–2005) ja parandatud eelarve (St. prp. nr 65 (2004–2005)).

⁽¹⁶⁾ Töörühma aruande jaotised 1.4 ja 7.1.

⁽¹⁷⁾ Töörühma aruande jaotis 7.1. Vt ka töörühma aruande jaotise 7.2 punkti 3 ja jaotise 4.7 kolmandat lõiku, kus on öeldud, et puidukava alusel rahastamine peab toimima projektide ajendajana.

2.3 Puidukava alusel toetuse saajad

Töörühma aruandes nähakse ette, et puidukava peaks olema suunatud kava strateegiatega sobivaid, selle töövaldkonda jäävaid ja lisaväärtust loovaid konkreetseid projekte omavatele äriühingutele ja teistele ettevõtjatele. ⁽¹⁸⁾

Norra ametiasutused täpsustasid hiljem, et puidukava on avatud kõigile asjakohastele tööstusharudele ("puidul põhinevad mehaanilised tootmisalad ja erinevad äriühingud") ning tegevusaladele, mis osalevad puidukava eesmärkide saavutamises, näiteks puidu koos teiste materjalidega kasutamise uurimine. Nendes piires on kava avatud erasikutele, äriühingutele, asutustele, ühendustele ning uurimis- ja haridusasutustele nende asutamisriigist olenemata.

Norra ametiasutused esitasid järelevalveametile kaks loetelu, milles on ära toodud puidukava alusel antud summad. Esimene annab ülevaate ajavahemikul 2000–2004 abisaajatele kinnitatud summadest ("Esimene toetuste loetelu"). Teine annab samuti ülevaate 2000–2004 kinnitatud toetustest, kuid on üksikasjalikum, sisaldades teavet ka tühistatud ja abisaajatele tegelikult väljamakstud summade kohta ("Teine toetuste loetelu").

2.4 Abikõlblikud kulud ja abi osatähtsus

Üldnõuded

Norra ametiasutused väitsid, et kui toetused ei kvalifitseerunud riigiabi suuniste 12. peatüki alusel või sellele järgnenud väheste tähtsusega abi käsitleva määruse (väheste tähtsusega abi määrus) kohaselt väheste tähtsusega abiks, anti toetusi puidukava alusel vastavalt riigiabi suuniste 14. peatükile, milles käsitletakse uurimis- ja arendustegevuseks antavat abi, ja 25. peatükile, milles käsitletakse piirkondlikku abi, või väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele antava abi (väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete grupierandite määrus) või koolitusabi puhul tehtavate grupierandite (koolitusabi grupierandite määrus) kohaselt. ⁽¹⁹⁾

Täpsemalt väitsid Norra ametiasutused, et puidukava ei rahasta "investeeringuid põhivarasse või immateriaalsesse põhivarasse ega ka igapäevast tavategevust", kuid "puidukava võib rahastada konsultatsiooniteenuseid pädevuse suurendamiseks ja võrgustiku loomiseks; tootearendust ja tootmisprotsessi arendust jne". Sellega seoses ilmneb töörühma aruandest, et "puidukava rahastab nn pehmeid investeeringuid, s.t oskuste ja võrgustiku arendamist, toote- ja tootmisprotsessi arendust (kuid mitte seadmete uuendamist), sidelahenduste, sealhulgas IT-infrastruktuuri väljaarendamist (kuid mitte seadmete omandamist), turusuundumusi jms. Kava alusel ei tohiks tavaliselt toetada investeeringuid materiaalsesse väärtustesse" ⁽²⁰⁾.

Abikõlblikud kulud

Abikõlblike kulude kohta väitsid Norra ametiasutused, et puidukava alusel on abikõlblikud sellised projektid, mis "sobivad programmi strateegiatega, jäävad selle töövaldkonda ja annavad panuse selle eesmärkide saavutamisse" ning ajendavad uuendusi tegema. Töörühma aruandest ilmneb, et puidukava eesmärkide saavutamiseks tuleks järgida järgmist kolme strateegiat. Iga strateegiat rakendatakse selle puhul eraldi väljatoodud tegevuste kaudu. ⁽²¹⁾ Seepärast kuuluvad selliste tegevuste kulud rahastamisele puidukava alusel.

(1) *Profiili loomise ja teabevahetuse strateegia* (s.t väärtusahela arendamise soovi tekitamist ja sellesse kaasamist; oskuste, inimeste ja kapitali kaasamist; metsa ja puittoodete populaarsuse suurendamist ja profiili kujundamist; puutmaterjali eelistele keskendumist ja sellekohase teabe levitamist).

Selle strateegia ellurakendamiseks kasutatavad meetmed on metsa/puiduettevõtteid positiivsest küljest kujutavad kampaaniad, kujundus- ja arhitektuuriajakirjade kaudu teabe levitamine puidu kasutamise võimaluste kohta ning teabe pakkumine professionaalsetele kasutajatele, ülikoolidele, õppeasutustele ja

⁽¹⁸⁾ Töörühma aruande jaotis 4.6.

⁽¹⁹⁾ Määrused nr 68/2001 (milles käsitletakse koolitusabi), nr 70/2001 (milles käsitletakse väikesi ja keskmise suurusega ettevõtteid) ja nr 69/2001 (milles käsitletakse väheste tähtsusega abi). Väheste tähtsusega abi määrus asendas riigiabi suuniste endise 12. peatüki. Viiteid kõikide määruste ja riigiabi suuniste 12. peatüki ilmnemise kohta vt joonealusest märkusest nr 4.

⁽²⁰⁾ Töörühma aruande jaotise 7.2 punkti 2 tõlge (järelevalveameti tõlke põhjal). Norra ametiasutused on lisanud, et "neid põhimõtteid on järgitud ja abisaajatele tutvustatud".

⁽²¹⁾ Töörühma aruande jaotised 4.1–4.4 ja 5.

tarbijatele. Muud meetmed on puiduportaali loomine Internetis ja sellise väärtusahelas teabe juhtimiseks mõeldud võrgustiku loomine, mis toimiks ka üldise teabeallikana; samuti üleriigiliste ja piirkondlike kokkusaamiste korraldamine, mis võimaldaksid kohtuda uurimis- ja arendusrühmadel, arhitektidel, disaineritel, infotehnoloogiaga tegelevatel rühmadel, turusuundumuste uurijatel, uuenduste pakkujatel, investoritel jt.

- (2) *Tootearenduse ja uudsete lahenduste leidmise strateegia (hõlmab uute võimaluste, ideede ja algatuste elluviimist, toetab innovatsiooni ja uusi tooteid).*

Selle strateegia rakendamiseks kasutatavad meetmed on struktuurilise arengu programmid, foorumite loomine väikestele ettevõtetele, mitme õppeasutusega seotud innovaatilised projektid, disaini- ja arhitektuurikonkursid, uute toodete loomine uutes turulõikudes (näiteks vaba aja veetmine, avalikuks kasutamiseks mõeldud rajatised/infrastruktuur, tervishoiu valdkonnas kasutatavad puittooted jne) ning arendusprojektid, mis keskenduvad tulu saamisele asjaomases väärtusahelas (näiteks seoses toormaterjali, kõrvaltoodete, puidukaubanduse ja elektroonilise kaubandusega). Muud meetmed on uuenduslike lahenduste leidmiseks ja innovatsiooniks vajaliku foorumi ja struktuuri loomine, uuendustele kaasa aitavad õpilaspriidused ning arhitektuuri- ja disainikonkursid mõne kindla puitmaterjali kasutamise suurendamiseks.

- (3) *Koostöö- ja töhustamisstrateegia (hõlmab kaupade liikumise ja protsesside juhtimise parandamist väärtusahelas; efektiivsuse, väärtuste loomise ja kasumlikkuse suurendamist ning inimressursside ja infrastruktuuri optimaalset ärakasutamist).*

Meetmeteks on ühtse logistikasüsteemi väljatöötamine kaupade turustamise ajastuse ning toodete kvaliteedi ja hinna parandamiseks, müügi/turustustasandi kulusid vähendavate infotehnoloogiatoodete ning selliste väärtusahelas suhtlemist võimaldavate infosüsteemide väljatöötamine, mis aitaksid kvaliteeti parandada. Muud meetmed on konkursside ja ühtse infosüsteemi väljatöötamist ettevalmistavate uurin-gute korraldamine ning kogu väärtusahelas kaupade kohta olemasoleva teabe digitaalkujule viimine, väärtuse loomise efektiivsust käsitlevad koolitusprogrammid ning meetmed tulu saamiseks metsandu-sest, puidutööstusest ja -kaubandusest.

Uurimis- ja arendustegevust silmas pidades väitsid Norra ametiasutused, et kuna puidukava aluseks olevates dokumentides ei nähta ette ühtki uurimis- ja arendusprojekti abikõlblikkuse tingimust, on juhtumite käsit-lejad hinnanud kõiki projekte eraldi, arvestades toetuse taotlejate esitatud projektkirjeldust ja riigiabi suuniste 14. peatükki. Sellega seoses on Norra ametiasutused sedastanud, et abikõlblikud kulud võiksid olla ka personalikulud (teadlased, tehnikud ja abipersonal, kes tegelevad eranditult uurimis- ja arendustegevu-sega); vahendite, seadmete, tööruumide ja ehitiste (mida kasutatakse pidevalt ja eranditult uurimis- ja arendustegevuseks) kulud; nõustamise ja nõustamisteenuste (mis on seotud ainult uurimis- ja arendustegevu-sega) kulud ning vahetult uurimis- ja arendustegevusega seotud halduskulud. Muud abikõlblikud kulud võiksid olla sellised tegevuskulud, mis on vahetult seotud uurimis- ja arendustegevuseks kasutatavate mater-jalide, varude ja muude samalaadsete toodetega.

Abi osatähtsus

Norra ametiasutused on väitnud: "Abi andmisel nõustamisteenusteks moodustab abi osatähtsus 50 % abikõlblikest kuludest, uurimis- ja arendusprojekte rahastatakse olenevalt abisaaja suurusest mahus 35 või 25 % abikõlblikest kuludest." Ametiasutused on hiljem lisanud, et ettevõtete rahastamise projektide puhul peab abi osatähtsus olema 50 %, ning et kui toetused on seda 50 % ületanud, on need projektid olnud üldistes huvides — millisel juhul ei ole Norra ametiasutused neid toetusi EMP lepingu artikli 61 alusel ebaseaduslikuks riigiabiks pidanud — või kvalifitseeruvad need summad vähese tähtsusega abiks. Norra ametiasutused on aga välja toonud (kaasfinantseerimise seoses) ka 75 %se abi ülemmäära, seostamata seda toetusmäära siiski konkreetsete suunistega. ⁽²²⁾

Norra ametiasutused jäävad arvamuse juurde, et puidukava alusel anti toetusi piirmäärade põhjal, mis on ära toodud järgmises tabelis (inglise keelde tõlkinud järelevalveamet), mis annab Norra ametiasutuste sõnul ülevaate varem teatatud ja heakskiidu saanud kavadest.

⁽²²⁾ Vt jaotist 2.2 eespool.

3. LISA

ülevalde puidukava puhul rakendatud rahastamismääradest

Maksimaalsed rahastamismäärad protsentides organisatsiooni Innovasjon Norge hallatud kavade puhul ettevõtete suuruse ja abi valdkondade järgi

- Sulgudes toodud teave näitab, et kõnealune kava on oluline vaid sel otstarbel ja/või sellise ettevõtetüübi puhul.
- Vähesse tähtsusega abi eeskirjade alusel võib kõikide kavade puhul anda toetust kuni 100 000 eurot.

Meede — kava	Eesmärk	Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted (kuni 250 töötajat ja kaks muud kriteeriumi)		Suured ettevõtted
		Väikesed ettevõtted (kuni 50 töötajat ja kaks muud kriteeriumi)	Keskmise suurusega ettevõtted (kuni 250 töötajat ja kaks muud kriteeriumi)	
Riiklik innovatsioonikava	Investeeringud	15 %	7,5 %	0
	Nn pehme abi	50 %		0
	Koolitusabi (praegu seda Llist ei anta)	(Eriotstarbeline/üldine — 35/70)		(Eriotstarbeline/üldine — 25/50)
	Uurimis- ja arendustegevus: — müügi parandamise eesmärgil toimuv arendustegevus, esialgsed tehnilised uuringud; — (konkreetsed uuringud, esialgsed tehnilised uuringud)	35 % 75 % (60 %/75 %)		25 % 50 % (50 %/75 %)
OFU/IFU	Uurimis- ja arendustegevus: — müügi parandamise eesmärgil toimuv arendustegevus, esialgsed tehnilised uuringud; — (konkreetsed uuringud, esialgsed tehnilised uuringud)	35 (piirkond + 5) 75 % (60 %/75 %)		25 (piirkond + 5) 50 % (50 %/75 %)
Maakonna omavalitsustele regionaalarenguks antav toetus	Investeeringud: — A-tsoon B-tsoon C-tsoon	30 % 25 % 20 % (25 %) (*)		25 % 20 % 10 % (15 %)
	Nn pehme abi	50 %		0
	Koolitusabi	Eriotstarbeline/üldine — 40/75		Eriotstarbeline/üldine — 30/55
	Uurimis- ja arendustegevus: — müügi parandamise eesmärgil toimuv arendustegevus, esialgsed tehnilised uuringud; — (konkreetsed uuringud, esialgsed tehnilised uuringud)	40 % 75 % (65 %/75 %)		30 % 55 % (55 %/75 %)

Meede — kava	Eesmärk	Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted (kuni 250 töötajat ja kaks muud kriteeriumi)		Suured ettevõtted
		Väikesed ettevõtted (kuni 50 töötajat ja kaks muud kriteeriumi)	Keskmise suurusega ettevõtted (kuni 250 töötajat ja kaks muud kriteeriumi)	
Ümberkorraldused ja uue loomine	Investeeringud:			0
	— väljaspool piirkonda,	15 %	7,5 %	
	— piirkonnas	A-tsoon: 30, B-tsoon: 25 ja C-tsoon: 20 (25) (**)		A-tsoon: 25, B-tsoon: 20 ja C-tsoon: 10 (15)
	Nn pehme abi:			
	— väljaspool piirkonda,	50 %		
	— piirkonnas	50 %		
	Koolitusabi:			
	— väljaspool piirkonda	Eriotstarbeline/üldine — 35/70		Eriotstarbeline/üldine — 25/50
	— piirkonnas	Eriotstarbeline/üldine — 40/75		Eriotstarbeline/üldine — 30/55
	Uurimis- ja arendustegevus			
	<i>Väljaspool piirkonda:</i>			
	— müügi parandamise eesmärgil toimuv arendustegevus,	35 %		25 %
	esialgsed tehnilised uuringud	75 %		50 %
	— (konkreetsed uuringud, esialgsed tehnilised uuringud)	(60 %/75 %)		(50 %/75 %)
	<i>Piirkonnas:</i>			
	— müügi parandamise eesmärgil toimuv arendustegevus,	40 %		30 %
	esialgsed tehnilised uuringud	75 %		55 %
	— (konkreetsed uuringud, esialgsed tehnilised uuringud)	(65 %/75 %)		(55 %/75 %)
Asutamistoetus	Väheste tähtsusega abi	Maksimaalselt 400 000 Norra krooni (teatavatel juhtudel ka rohkem, kuid mitte üle 100 000 euro)		

(*) Meetmete puhul, millel arvatakse olevat regionaalpoliitika seisukohalt tugev mõju, võib kasutada rahastamismäära kuni 25/15 %. Vest-Agderi, Rogalandi ja Hordalandi maakonnas ei tohi abi osatähtsus ületada 20/10 %.

(**) Piirkonda tugevasti mõjutavate meetmete puhul võib rahastamismäär olla kuni 25/15 %. Vest-Agderi, Rogalandi ja Hordalandi maakonnas ei tohi abimäär ületada 20/10 %.

Tsoonid tähendavad piirkondi, mis on vastavalt järelevalveameti otsusele, milles käsitletakse Norra piirkondliku abi kaarti, kõlblikud saama piirkondlikku abi. ⁽²³⁾

2.5 Väheste tähtsusega abi

Norra ametiasutused on esitanud nimekirja puidukava alusel antud väheste tähtsusega abiks kvalifitseeritava toetuse saajatest (väheste tähtsusega abi saajate nimekiri). Sellega seoses on Norra ametiasutused täpsustanud, et selle, kas asjaomase toetuse suhtes kohaldatakse riigiabi suuniste endist 12. peatükki, milles käsitletakse väheste tähtsusega abi, või sellele järgnevat väheste tähtsusega abi määrust, määrab ära ametiasutuse poolt kinnituse (*tilsagn*) andmise kuupäev. Lisaks sellele selgitasid ametiasutused, et väheste tähtsusega abi andmise korral tuuakse abisaajale sellise abi andmist kinnitavas kirjas ära ka väheste tähtsusega abi künnis, ajakava ning see, et abisaaja on kohustatud teavitama abist, mida ta on saanud muudest allikatest kolme aasta jooksul asjaomase toetuse andmise kohta kinnituse saamisest. ⁽²⁴⁾

2.6 Kava alguskuupäev ja kestus

Norra ametiasutuste sõnul alustati kava elluviimist 1. juulil 2000 (s.o kuupäev, millest alates võis toetuse saamise taotlusi esitada) ning see pidi kestma viis aastat. ⁽²⁵⁾ Seda märgitakse ka riigieelarve ettepanekute kohta tehtud märkustes (St. prp. nr 1 (2000–2001)), millest ilmneb, et puidukava jõustus 2000. aasta teises kvartalis.

2.7 Puittoodete kaubandus

Valitsuse poolt parlamendile esitatud valges raamatus, milles käsitletakse väärtuste ja võimaluste loomist metsasektoris, on ära toodud, et Norra ekspordib oma puittooteid Euroopa Liitu. Sellega seoses on valge raamatu punktis 4.3 täpsustatud, et "Norra ekspordib umbes 85–90 % hulgi müüdavatest puit- ja pabertoodetest ning umbes 35 % puidutoodangust. ELi riikidesse tarnimine moodustab vastavalt 70 ja 90 % koguekspordist. Igasugusel ELi strateegiatel ja ELi poolset poliitilisel sekkumisel, mis võivad mõjutada ELi metsatööstustoodete importi, võivad olla Norra metsandussektori jaoks tõsised tagajärjed", ⁽²⁶⁾ Lisaks sellele selgub Eurostati statistikast, et puittoodetega kauplemine on ELis laiaulatuslik. ⁽²⁷⁾ Samuti impordib Norra oma statistikaameti (*Statistisk sentralbyrå*) andmetel ELis olulistes kogustes puitu, töödeldud puitu ja puittooteid (*Tømmer, trelast og kork...*). ⁽²⁸⁾

⁽²³⁾ Järelevalveameti 16. detsembri 1999. aasta otsus nr 327/99/COL toetusi saavate piirkondade kaardi ja toetuse suuruse kohta (Norra).

⁽²⁴⁾ See teabe esitamise nõue on sõnastatud järgmiselt: *EØS-regelverket* — opplysningsplikt: Tildelingen av tilskuddet skjer i henhold til reglene for bagatellmessig støtte. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttekilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om dette tilskuddet. Opplysningsplikten gjelder i 3 år fra tilsagnstidspunktet. Støttemottakeren må ikke motta mer enn til sammen 100 000 Euro (ca. kr 815 000,-) i støtte etter reglene for bagatellmessig støtte over et tidsrom på 3 år.

⁽²⁵⁾ Töörühma aruandes on sedastatud, et puidukavaga alustatakse 2000. aasta teisest kvartalist ning see peaks kehtima sellele järgnevat viis aastat.

⁽²⁶⁾ Järelevalveameti tõlge järgmisest tsitaadist: *Norge eksporterer ca 85–90 % av produksjonen av tremasse og papirprodukter og ca 35 % av trelast-produksjonen. Leveransene til EU-land utgjør henholdsvis 70 % og 90 % av eksporten. Eventuelle strategier eller politiske vedtak innen EU som kan påvirke EUs import av skogindustriprodukter vil kunne få store konsekvenser for den norske skogsektoren.*

⁽²⁷⁾ Eurostati poolt aastate 1999–2004 kohta tehtud statistika, mis käsitleb mitmesuguse töödeldud puidu importi ja ekspordi ELis (suurusjärguks on tuhat kuupmeetrit või tonni), näitab, et puittoodete kaubandus ELis on laiaulatuslik. Asjakohased andmed leiab: (1) 25 ELi riigi vahelise ümarpuidu impordi ja ekspordi kohta tabelist "table fores51"; (2) 25 ELi riigi vahelise puidutselluloosi, paberi ja papi impordi kohta tabelist "table fores62"; (3) 25 ELi riigi vahelise puidutselluloosi ekspordi kohta tabelist "table fores62"; (4) 25 ELi riigi vahelise seamaterjali ja puitahvlite impordi kohta tabelist "table fores61" ning (5) ELi sisese seamaterjali ekspordi kohta tabelist "table fores61". Kõik andmed on kättesaadavad aadressil <http://europa.eu.int/comm/eurostat>, samuti saab need siis, kui võtta ühendust Eurostatiga nende veebilehe kaudu.

⁽²⁸⁾ Vt veebilehte <http://www.ssb.no/muh/tab15-01.shtml>, kus on toodud tabel 15 pealkirjaga "Kaubandus valitud riikidega rahvusvahelise kaubanduse klassifikaatori (SITC) kahekohaliste jaotuste lõikes. Jaanuarist märtsini 2006. Miljonites kroonides" (*Trade with selected countries by two-digit SITC. Jan — mar 2006. Million kroner*).

II. HINDAMINE

1. Riigiabi olemasolu

Esiteks jääb puidukava järelevalveameti arvates EMP lepingu reguleerimisalasse. Selline seisukoht põhineb asjaolul, et EMP lepingu artikli 8 lõike 3 kohaselt kohaldatakse EMP lepingut kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi peatükkides 25–97 loetletud toodete suhtes, ning asjaolul, et puitu ja puittooteid käsitletakse selle 44. peatükis. Kuna puidukava alusel antakse toetusi puittooteid töötlevale tööstusele ja sellega seotud puidutööstusele, on järelevalveamet seisukohal, et kava jääb EMP lepingu reguleerimisalasse.

1.1 Riigiabi EMP lepingu artikli 61 lõike 1 tähenduses

EMP lepingu artikli 61 lõikes 1 on sätestatud: "Kui käesolevas lepingus ei ole sätestatud teisiti, on igasugune EÜ liikmesriikide või EFTA riikide poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, käesoleva lepinguga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see mõjutab lepinguosaliste vahelist kaubandust."

Selleks et meedet saaks EMP lepingu artikli 61 lõike 1 alusel pidada riigiabiks, peab see vastama järgmisele neljale tingimusele: meede peab (1) andma saajatele majandusliku eelise, mida nad oma tavalise tegevuse käigus ei saaks; (2) eelis peab olema antud riigi poolt või riigi ressurssidest; (3) see peab olema valikuline ja soodustama teatavaid ettevõtjaid või teatavate kaupade tootmist ning (4) kahjustama konkurentsi ja mõjutama lepinguosaliste vahelist kaubandust. Allpool uuritakse, kas käesoleval juhul on kõik neli kriteeriumi täidetud.

1.2 Majanduslik eelis

Meede peab andma selle saajatele majandusliku eelise, mida nad oma tavategevuse käigus ei saaks.

Puidukava alusel annavad Norra ametiasutused rahalisi toetusi äriühingutele, asutustele, ühingutele jt, kes aitavad kaasa kava eesmärkide saavutamisele. Selliseid toetusi saavad ettevõtjad saavad majandusliku eelise, s.t toetuse, mida nad oma tavategevuse käigus ei oleks saanud.

1.3 Riigi ressursside kasutamine

Eelis peab olema antud riigi poolt või riigi ressurssidest.

Puidukava alusel antud toetusi rahastas põllumajandusministeerium (mis nimetati 30. septembril 2004 ümber põllumajandus- ja toiduministeeriumiks) ning seega rahastas neid riik.

1.4 Teatavate ettevõtjate või teatavate kaupade tootmise soodustamine

Meede peab soodustama teatavaid ettevõtjaid või teatavate kaupade tootmist.

Mitmest ettevalmistavast dokumendist (nagu valge raamat, soovitus ja töörühma aruanne) enne riigieelarvet ja puidukava loomist selgub, et kava eesmärk on (1) suurendada puidutöötlemistööstuses loodavat väärtust ja (2) parandada metsandussektori ja turu vahele jäävate eri kaubandustasandite suhteid (mis hõlmab ka puidutöötlemistööstuse varustamist toormaterjaliga) ning üldisem eesmärk on suurendada puittoodete kasutamist üldiselt.

Seega antakse puidukava alusel toetust vaid juhul, kui see võib tuua kasu puidutöötlemissektorile ja sellega seotud puidutööstusele, samuti ettevõtjatele, kes neid tööstusi toormaterjaliga varustavad. Seepärast soodustab puidukava puidutöötlemissektori ettevõtjaid ning on oma olemuselt valikuline. Euroopa Kohus on otsustanud, et meede võib olla valikuline ka siis, kui see hõlmab kogu sektorit (kõiki sektori ettevõtjaid). ⁽²⁹⁾

Tuleb märkida, et kuigi puidukava alusel võib toetusi anda ka teiste tegevusalade ettevõtjatele (nt tegevusalad, mis uurivad puidu kasutamist koos teiste materjalidega), on see võimalus vaid neil tegevusaladel, mis aitavad saavutada puidukava üldeesmärki, milleks on puidutöötlemistööstuses loodava väärtuse suurendamine. Seepärast on järelevalveamet seisukohal, et ka see võimalus soodustab lõppkokkuvõttes puidutöötlemise tegevaid ja sellega seotud valdkondade ettevõtjaid.

1.5 Konkurentsi kahjustamine ja lepinguosaliste vahelise kaubanduse mõjutamine

Meede peab kahjustama konkurentsi ja mõjutama lepinguosaliste vahelist kaubandust.

Puidukava alusel annavad Norra ametiasutused toetusi puitu töötlevale tööstusele (ja sellega seotud valdkondadele). Lisaks sellele ekspordib Norra tööstus suure osa oma jaemüügiks mõeldud puidust ja töödeldud puittoodetest (kuni 90 %) teistesse EMP riikidesse, kus puittoodetega kauplemine on levinud. Peale selle impordib Norra EList puitu, töödeldud puitu ja puittooteid. Neid asjaolusid arvestades tugevdab puidukava alusel ettevõtjatele toetuse andmine selle saajate seisundit võrreldes teiste Norras ja muudes EMP riikides asuvate ning puitu töötlevate (ja sellega seotud valdkondade) ettevõtjatega. Kuna puit on vaid üks ehituses kasutatavatest toormaterjalidest, tugevdavad puidukava alusel ehitusettevõtetele antud toetused selliste ettevõtjate seisundit teiste ehituses konkureerivate ettevõtjatega võrreldes. ⁽³⁰⁾

Seda arvestades on järelevalveamet seisukohal, et puidukava alusel rahaliste toetuste andmine ettevõtetele kahjustab konkurentsi ja mõjutab kaubandust.

1.6 Järeldus

Eespool nimetatut silmas pidades on järelevalveameti esialgne järeldus, et puidukava vastab EMP lepingu artikli 61 lõike 1 kriteeriumidele ning kujutab endast seega riigiabi. Samuti on järelevalveamet seisukohal, et kuna puidukava on dokument, mille alusel võib selles üldiselt ja abstraktselt määratud ettevõtjatele ilma selleks edasisi rakendusmeetmeid ette nägemata anda üksiktoetusi, peetakse seda järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 3 II osa artikli 1 lõike d tähenduses abikavaks.

2. Abi kokkusobivus

Kuna järelevalveameti esialgne seisukoht oli, et puidukava vastab EMP lepingu artikli 61 lõike 1 kriteeriumidele ja kujutab endast seega riigiabi, tuleb uurida, kas puidukava võib pidada EMP lepingu eesmärkidega kokkusobivaks EMP lepingu artikli 61 lõike 2 või 3 alusel.

2.1 Kooskõla EMP lepingu artikli 61 lõikega 2

Ilmneb, et puidukava puhul ei saa kohaldada ühtki EMP lepingu artikli 61 lõike 2 eranditest, sest puidukava eesmärgid ei vasta selles sättes loetletud eesmärkidele.

⁽²⁹⁾ Kohtuasi C-75/97: *Belgia v. komisjon*, EKL 1999, lk I-3671, punkt 33; 15. detsembri 2005. aasta kohtuasi C-66/02: *Itaalia v. komisjon*, punkt 95, kohtulahendite kogumikus veel avaldamata; ühendatud kohtuasjad E-5/04, E-6/04 ja E-7/04: *Fesil ja Finnford, Pil jt ning Norra Kuningriik v. EFTA järelevalveamet*, EFTA kohtu lahendid 2005, lk 121, punktid 77–79.

⁽³⁰⁾ Sellega seoses vt kohtuasja 730/79, *Philip Morris v. komisjon*; EKL 1989, lk 2671, punkt 11, kus on öeldud, et "kui riigi finantsabi tugevdab ettevõtja seisundit teiste ühendusesiseses kaubanduses konkureerivate ettevõtjatega võrreldes, tuleb sellist abi pidada kaubandust mõjutavaks".

2.2 Kooskõla EMP lepingu artikli 61 lõikega 3

Riigiabi peetakse EMP lepingu artikli 61 lõike 3 punkti a alusel EMP lepingu eesmärkidega kokkusobivaks, kui see on mõeldud väga madala elatustaseme või suure tööpuudusega piirkondade majandusliku arengu edendamiseks. Kuna aga Norra piirkondliku abi kaardil selliseid piirkondi kindlaks määratud ei ole, ei ole see säte asjakohane. ⁽³¹⁾

Lisaks sellele ei saa kasutada EMP lepingu artikli 61 lõike 3 punktis b sätestatud erandit, sest puidukava alusel antud riigiabi mõte ei ole oluliste kogu Euroopale huvi pakkuvate projektide teostamise edendamine ega Norra majanduse tõsiste häirete kõrvaldamine.

Kohaldada saab aga võib-olla EMP lepingu artikli 61 lõike 3 punktis c sätestatud erandit, mille kohaselt võib riigiabi ühisturuga kokkusobivaks pidada, kui see soodustab teatava majandustegevuse või teatava majanduspiirkonna arengut ega kahjusta kaubandust määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega.

Piirkondlik abi

Käsitleva sätte kohaselt on ettevõtjad abikõlblikud, kui nad asuvad eespool nimetatud Norra piirkondliku abi kaardil määratletud piirkonnas ning riigiabi suuniste 25. peatükis sätestatud tingimused on täidetud. Kuid puidukava aluseks olevad dokumendid (nt riigieelarve, valge raamat, tööühma aruanne jt) ei sisalda ühtki sätet, milles nimetataks Norra piirkondliku abi kaarti või riigiabi suuniste 25. peatükis sätestatud tingimusi.

Norra ametiasutused on aga sedastanud, et puidukava on (tegelikult) kohaldatud tabelis "3. lisa: ülevaade puidukava puhul rakendatud rahastamismääradest" (vt esimese, asjaolusid käsitleva osa jaotist 2.4) nimetatud (piirkondliku abi) piirmäärasid arvestades. Järelevalveamet täheldab aga, et tabelis puudub igasugune lisateave nende piirmäärade rakendamise kohta, näiteks abikõlblike kulude kirjeldus. Seepärast ei veennud see järelevalveametit, et puidukava alusel antud toetused vastavad riigiabi suuniste piirkondlikku abi käsitlevale 25. peatükile ning on sellega kokkusobivad.

Uurimis- ja arendustegevuseks antav abi, mida käsitletakse riigiabi suuniste 14. peatükis

EMP lepingu artikli 61 lõike 3 punkti c põhjal võib EMP lepingu eesmärkidega kokkusobivaks pidada riigiabi suuniste 14. peatükis käsitlevat abi, mida antakse ettevõtetele uurimis- ja arendustegevuseks. 14. peatükis on määratletud uurimis- ja arendustegevuse liigid, näiteks "alusuuring", "tööstusuuring" ja "konkurentsieelne arendustegevus", ning kindlaks määratud kohaldatavad abi osatähtsuse määrad.

Puidukava loomise ja rakendamise dokumentides puuduvad aga abikõlblike uurimis- ja arendustegevuste määratlused ning toetuse saamise tingimused, samuti pole seal kirjeldatud abikõlblikuks peetavaid kulusid ega kehtestatud antava abi maksimummäärasid.

Norra ametiasutused on öelnud, et uurimis- ja arendustegevuseks antavat abi on (tegelikult) antud riigiabi suuniste 14. peatükis sätestatud eeskirjade kohaselt ning uurimis- ja arendusprojekte rahastatakse abisaaja suurusest olenevalt mahus, mis moodustab 35 või 25 % abikõlblikest kuludest. Norra ametiasutused on aga esinenud ka avaldusega, kus nimetatud abi osatähtsus oli teistsugune, nagu näiteks 50 % juhul, kui tegemist on ettevõtjate rahastamise projektidega, ning 100 % juhul, kui toetust ei saanud pidada abiks seetõttu, et tegevust ei saanud omistada konkreetsetele ettevõtjale, või kui see kvalifitseerus vähese tähtsusega abiks. ⁽³²⁾ Lisaks sellele on Norra ametiasutused nimetanud abi ülemmäärana kaasfinantseerimise puhul 75 %.

⁽³¹⁾ Järelevalveameti 16. detsembri 1999. aasta otsus nr 327/99/COL toetusi saavate piirkondade kaardi ja toetuse suuruse kohta (Norra).

⁽³²⁾ Vt jaotisi 2.4 ja 2.2 eespool.

Abikõlblikud kulud võisid Norra ametivõimude sõnul sisaldada personalikulusid, vahendeid, seadmeid, tööruume, ehitisi jne. Kuigi neid kulusid käsitletakse riigiabi suuniste jaotises 14.6 abikõlblikuna, tuleb järelevalveamet meelde, et puidukava alusel võib toetust anda ka terve rea muude kulude katmiseks, näiteks reklaamikampaaniate kulud, teabe levitamise, Interneti-portaalide ja -võrgustike loomise, erialarühmade kokkusaamiste ja selliste arendusprojektide kulud, mis keskenduvad väärtuste loomisele, logistikasüsteemidega seotud ning teabe digitaalkujule viimise kulud.

Eespool nimetatud põhjustel ei ole järelevalveamet veendunud, et puidukava alusel antud toetused on kooskõlas riigiabi suuniste 14. peatükiga, mis käsitleb uurimis- ja arendustegevust.

Kooskõla väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele antava abi ning koolitusabi kohta käivate grupierandi määrustega

Väikesi ja keskmise suurusega ettevõtteid ja koolitusabi käsitlevate grupierandi määruste kohaselt antud abi peetakse EMP lepingu eesmärkidega kokkusobivaks ja vabastatakse teavitamise kohustusest eeldusel, et kava vastab kõikidele asjakohase grupierandi määruse tingimustele ning sellele on sõnaselgelt viidatud (toodud selle nimi ja viide Euroopa Ühenduste Teatajas (praegu *Euroopa Liidu Teataja*) avaldamise kohta). ⁽³³⁾

Kuid ei riigieelarvetes, tööühma aruandes ega üheski puidukava ettevalmistavas õigusaktis ei ole viidet väikesi ja keskmise suurusega ettevõtteid käsitleva grupierandi määruse ega koolitusabi käsitleva grupierandi määruse kohaldamise kohta. Peale selle ei ole Norra ametiasutused esitanud järelevalveametile mingit teavet ühegi *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud grupierandi määruse kohaldamise kohta.

Sellele tuginedes on järelevalveamet esialgsel seisukohal, et Norra ametiasutused ei ole puidukava puhul täitnud grupierandi määruste formaalseid nõudeid.

Kooskõla EMP lepingu artikli 61 lõike 3 punktiga c grupierandi määrustest tulenevate põhimõtete alusel

Selleks et otsustada, kas puidukava saab pidada EMP lepingu eesmärkidega kooskõlas olevaks, võib järelevalveamet EMP lepingu artikli 61 lõike 3 punkti c kohaselt hinnata puidukava väikesi ja keskmise suurusega ettevõtteid ja koolitusabi käsitlevates grupierandi määrustes kehtestatud põhimõtete alusel.

Kuid ei riigieelarvetes ega üheski puidukava ettevalmistavas õigusaktis ei ole sätestatud, et toetust tuleb anda väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele, samuti ei sisalda need väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete määratlust. Neis ei ole sätestatud ka see, et toetusi tuleb anda koolitusabina, ja need ei sisalda koolitusabi määratlust.

Norra ametiasutused on aga väitnud, et puidukava on (tegelikult) kohaldatud tabelis "3. lisa: ülevaade puidukava puhul rakendatud rahastamismääradest" (vt esimese, asjaolusid käsitleva osa jaotist 2.4) toodud (piirkondliku abi) piirmäärasid arvestades. Järelevalveamet täheldab aga, et tabelis puudub igasugune lisateave nende piirmäärade rakendamise kohta, nagu näiteks abikõlblike kulude kirjeldus. Seepärast ei veennud see järelevalveametit, et puidukava alusel anti toetusi kooskõlas väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele toetuse andmise põhimõtetega.

Seepärast on järelevalveamet esialgsel seisukohal, et isegi grupierandi määrustes sätestatud põhimõtteid arvesse võttes on kahtlane, kas puidukava sobib kokku EMP lepingu eesmärkidega EMP lepingu artikli 61 lõike 3 punkti c alusel.

⁽³³⁾ Vt väikesi ja keskmise suurusega ettevõtteid ja koolitusabi käsitlevate grupierandi määruste artikli 3 lõiget 3.

2.3 Järeldused

Kuna järelevalveamet ei arva, et puidukava vastaks ühelegi EMP lepingus sätestatud erandile, kahtleb ta selles, et puidukava võiks pidada EMP lepingu eesmärkidega kooskõlas olevaks.

Järelevalveametile esitatud puidukava loomise ja rakendamise dokumendid ei määratle piisavalt täpselt abikõlblikke projekte, ei kirjelda abikõlblikke kulusid ega sisalda antava abi maksimummäärasid. Sellele vaatamata võivad Norra ametivõimud oma haldustavade kohaselt rakendada puidukava kooskõlas riigiabi suuniste ja grupierandi määrustes sätestatud põhimõtetega. Seda silmas pidades kutsutakse Norra ametiasutusi esitama teavet, mis näitaks, et puidukava riigiabi suunistes või grupierandi määrustes kehtestatud põhimõtetele vastava rakendamise kohta on antud siseriiklike juhendeid ja muid ametivõimude korraldusi.

Järelevalveamet peab aga märkima, et isegi juhul, kui tõendid selliste haldusaktide olemasolu kohta esitatakse, jätab järelevalveamet endale õiguse järelduse tegemisel, kas puidukava saab pidada artikli 61 lõike 3 punktile c vastavaks või mitte, võtta arvesse puidukava alusel 100 % ulatuses toetuse andmist, kui seda haldavate asutuste arvates ei saanud toetusi pidada abiks, sest tegevus ei olnud seotud üksikute ettevõtjatega või selle tulemusena sai mõõdukas tulu ainult mõni üksik ettevõtja. Tõepoolest, jaotises 2.2 (esimese, asjaolusid käsitleva osa jaotis "Kaasfinantseerimine") esitatud näite puhul, kus puidukava raames rahastati arendusprojekti 100 % ulatuses selle kuludest, ei välista riigiabi olemasolu vaid see, et tulemused tehti kättesaadavaks asjaomase organisatsiooni liikmeks olevatele äriühingutele. Norra ametiasutusi kutsutakse sellise rakendamisega seoses esitama igasugust tema käes olevat lisateavet, sealhulgas teavet puidukava sellise rakendamise kõikide siseriiklike juhendite kohta.

3. Väheste tähtsusega abi

Norra ametiasutused on sedastanud, et puidukava raames erisätete alusel antud toetused vastavad väheste tähtsusega abi tingimustele. Teisisõnu, sisaldab puidukava Norra ametiasutuste väitel sätteid, milles toodud tingimustele vastamine tagab selle, et toetused kujutavad endast väheste tähtsusega abi.

Abi võib pidada väheste tähtsusega abiks, kui see vastab riigiabi suuniste 12. peatükile või sellele järgnevale väheste tähtsusega abi määrusele (mis asendab 12. peatükki alates 1. veebruarist 2003) ⁽³⁴⁾, millest tuleneb, et meede ei kujuta endast riigiabi EMP lepingu artikli 61 lõike 1 tähenduses ning sellest ei ole vaja teavitada. ⁽³⁵⁾ Kuna puidukava rakendati ajavahemikus 1. juulist 2000 kuni 2005. aasta lõpuni, on kava jaoks olulised mõlemad väheste tähtsusega abi eeskirjad. Norra ametiasutuste sõnul määrab selle, kas konkreetse toetuse suhtes kohaldatakse riigiabi suuniste 12. peatükki või sellele järgnevat väheste tähtsusega abi määrust, Norra ametiasutuse poolt kinnituse (*tilsagn*) andmise kuupäev.

Väheste tähtsusega abi määruse artikli 3 lõikest 1 selgub, et riigi ametiasutused võivad väheste tähtsusega abi anda alles pärast seda, kui nad on kontrollinud, et ettevõtjale antava väheste tähtsusega abi kogusumma ei ole suurem eelneva kolme aasta jooksul saadud muu väheste tähtsusega abi tõttu. Sama eesmärk oli ka riigiabi suuniste endise 12. peatüki sätel, mille kohaselt tuli tagada, et samale abisaajale lisaabi andmisel ei tohi abi kogusumma ületada väheste tähtsusega abi künnist. Väheste tähtsusega abi määruse kohaselt on üks väheste tähtsusega abi künnise kontrollimise võimalus saada kogu asjakohane teave abisaaja käest. Riigiabi suuniste endise 12. peatüki alusel tuleks väheste tähtsusega abi reeglile vastamist kontrollida kontrollivahendi (nt kontrollimehhanismi) abil. Järelevalveameti sõnul võib see tähendada ka kogu asjakohase teabe saamist abisaaja käest.

⁽³⁴⁾ Riigiabi suuniste endine 12. peatükk kustutati järelevalveameti 5. novembri 2003. aasta otsusega nr 198/03/COL, kuid nagu eespool öeldud, asendas 12. peatükki juba alates 1. veebruarist 2003 väheste tähtsusega abi määrus.

⁽³⁵⁾ Riigiabi suuniste 12. peatüki teine lõik väheste tähtsusega abi kohta ja väheste tähtsusega abi määruse artikli 2 lõige 1.

Puidukavas on Innovasjon Norge viidanud vähese tähtsusega abi reeglile ja informeerinud abisaajaid nende kohustusest teavitada ametiasutusi muust vähese tähtsusega abist, mille nad on saanud kolme aasta jooksul pärast vähese tähtsusega abi andmise kohta kinnituse saamist. Selline teavitamiskohustus puudutab aga ainult seda vähese tähtsusega abi, mis saadi *pärast* abi saamist puidukava alusel, ning abisaajatelt ei nõutud seega teabe esitamist selle kohta, kas nad on saanud vähese tähtsusega abi ka *enne* puidukava alusel abi saamist. Sellest tulenevalt ei saa välistada, et abisaajad on saanud enne puidukava alusel antud toetusi muud vähese tähtsusega abi, mille tõttu toetus võib kokku ületada vähese tähtsusega abi künnise. Seega ei saa järelevalveamet olla kindel, et Norra ametiasutuste sõnul puidukava raames vähese tähtsusega abiks peetav abi seda ka tegelikult on. Seepärast on järelevalveameti esialgne arvamus, et puidukava sätted, mis moodustavad potentsiaalselt vähese tähtsusega abi kava, ei vasta vähese tähtsusega abi reeglitele.

4. Menetlusnõuded

Järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 3 I osa artikli 1 lõikes 3 on sätestatud, et: "EFTA järelevalveametit tuleb teavitada kõikidest plaanidest abi määramise või muutmise kohta piisavalt aegsasti, et ta võiks avaldada oma arvamus [...]. Asjaomane riik ei tohi oma kavandatud meetet jõustada enne lõpliku otsuse tegemist".

Norra ametiasutused ei ole järelevalveametit puidukavast enne selle rakendamist teavitanud. Järelevalveamet nendib, et ta ei ole Norra ametiasutuste käest saanud teavet, mis annaks tunnistust sellest, et puidukava on oma olemuselt ja ülesehituselt samalaadse varasema kava jätk. Lisaks sellele ei ole puidukava hõlmatud ühegi teise kavaga, millest Norra ametiasutused on teavitanud. Võttes arvesse, et järelevalveameti esialgse arvamus kohaselt on puidukava puhul tegemist riigiabi EMP lepingu artikli 61 lõike 1 tähenduses, on järelevalveamet ka esialgu seisukohal, et Norra ametiasutused ei ole täitnud järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 3 I osa artikli 1 lõikes 3 sätestatud teavitamiskohustust. Igasugust EMP lepingu artikli 61 lõike 1 tähenduses riigiabi, millest jäetakse teatamata, käsitatakse järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 3 II osa artikli 1 lõike f tähenduses ebaseadusliku abina.

Norra ametiasutusi kutsutakse üles kinnitama, et puidukava on lõpetatud, esitades selle lõpetamise konkreetse kuupäeva.

5. Järeldus

Norra ametiasutuste esitatud teabele tuginedes on järelevalveamet esialgsel arvamusel, et puidukava kujutab endast EMP lepingu artikli 61 lõike 1 tähenduses riigiabi. Lisaks sellele kahtleb järelevalveamet selles, et puidukava saab pidada kooskõlas olevaks EMP lepingu artikli 3 lõike 3 punktiga c ja järelevalveameti riigiabi suuniste 14. ja 25. peatükis sätestatud nõuetega. Samuti on järelevalveamet esialgsel seisukohal, et Norra ametiasutused ei ole täitnud väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele antavat abi ja koolitusabi käsitlevaid grupierandi määrusi ning et puidukava ei saa grupierandi määruises sisalduvaid põhimõtteid arvestades EMP lepingu artikli 61 lõike 3 punkti c alusel heaks kiita. Sellest tulenevalt kahtleb järelevalveamet selles, et puidukava on EMP lepingu eesmärkidega kooskõlas.

Lisaks sellele järelevalveamet kahtleb, kas sätted, mille alusel anti väidetavalt vähese tähtsusega abi, vastavad riigiabi suuniste endisele 12. peatükile ja vähese tähtsusega abi määruisele.

Sellest tulenevalt ning kooskõlas järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 3 II osa artikli 13 lõikega 1 (vrd art 4 lg 4) on järelevalveamet kohustatud algatama järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 3 I osa artikli 1 lõikes 2 ettenähtud menetluse. Menetluse algatamise otsus ei takista järelevalveametit sellise lõpliku otsuse tegemisel, mille kohaselt ta võib leida, et puidukava on EMP lepingu eesmärkidega kooskõlas.

Kuna Norra ametiasutused järelevalveametit puidukavast ei teavitanud, on igasugune puidukava alusel antud EMP lepingu artikli 61 lõike 1 kohane abi järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 3 II osa artikli 1 lõike f tähenduses ebaseaduslik abi. Järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 3 II osa artiklist 14 tulenevalt teeb järelevalveamet otsuse, et ebaseaduslik abi, mis ei vasta EMP lepingu alusel antud riigiabi eeskirjadele, tuleb abisaajatelt tagasi nõuda.

Eespool nimetatud kaalutustel nõuab järelevalveamet, tegutsedes järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 3 I osa artikli 1 lõikes 2 ning selle II osa artikli 6 lõikes 1 sätestatud korra kohaselt, Norra ametiasutustelt nendepoolsete märkuste ja igasuguse sellise teabe esitamist ühe kuu jooksul alates käesoleva otsuse kättesaamise kuupäevast, mis võib aidata puidukava alusel antud abi hinnata.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Järelevalveamet on otsustanud alata Norra suhtes seoses puidukavaga järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 3 I osa artikli 1 lõike 2 kohase ametliku uurimismenetluse.

Artikkel 2

Norra ametiasutustel palutakse vastavalt järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 3 II osa artikli 6 lõikele 1 esitada ametliku uurimismenetluse algatamise kohta omapoolsed märkused ühe kuu jooksul alates käesoleva otsuse teatavakstegemisest, ning neilt nõutakse kogu teabe esitamist, mis võiks kaasa aidata puidukava hindamisele.

Artikkel 3

Teisi EFTAg ühinenud riike, EÜ liikmesriike ja huvitatud isikuid teavitatakse käesoleva otsuse avaldamisega selle autentses keeles koos otsuse olulisema osa kokkuvõttega autentsest keelest erinevates keeltes *Euroopa Liidu Teataja* EMP osas ja EMP kaasandes ja neid kutsutakse üles esitama märkusi ühe kuu jooksul alates avaldamise kuupäevast.

Artikkel 4

Käesolev otsus on autentne inglise keeles.

Artikkel 5

Käesolev otsus on adresseeritud Norra Kuningriigile.

Brüssel, 17. mai 2006

EFTA järelevalveameti nimel

president

Bjørn T. GRYDELAND

kolleegiumi liige

Kurt JAEGER